

РЕШЕНИЕ

№ 25473

гр. София, 26.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в
публично заседание на 01.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **5108** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е въз основа на жалба, подадена от И. А. М. гражданин на С., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] срещу решение № 2853 от 31.03.2025г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Жалбоподателят иска да бъде отменено решението като незаконосъобразно, постановено при съществени процесуални нарушения, както и в противоречие с материалния закон.

Счита, че анализът на изложената в решението обстановка в С. е формален и не кореспондира с личната му бежанска история, както и не е изследвано обстоятелството относно местоживеенето му в С. и региона на страната, в който евентуално ще бъде върнат. Позовава се на решение на Съда на Европейския съюз от 17.02.2009г. по дело № C-465/2007г. Излага доводи, че административният орган необосновано и с противоречиви мотиви, относими единствено към една област в С., провежда заключение относно състоянието на безогледно насилие в цялата страна. Твърди, че след падането на Б. А. боевете между различни военни сили продължават. Твърди, че са налице основателни опасения за живота и сигурността му ако бъде върнат в С., поради което са налице и предпоставките по смисъла на закона за предоставяне на международна закрила.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, чрез подадени писмени бележки оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли. Счита, че не може да се направи обоснован извод, че в момента е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата територия на С., доколкото в конкретния случай няма добре

обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата. СГП счита жалбата за основателна.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено следното:

Началото на разглежданото производство е поставено с молба за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ-МС), подадена от жалбоподателя на 29.11.2024 г. В регистрационния лист е отразено, че оспорващият е [дата на раждане] в [населено място], обл. Д. А., С., гражданин на С., етническа принадлежност - арабин, религиозна принадлежност: мюсюлманин-сунит, семейно положение – женен. Личните данни на чужденеца са установени въз основа на подписана декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

В интервюто за установяване на самоличността, националността и маршрута на пътуване, жалбоподателят твърди, че напуснал С. през ноември 2024 г. нелегално за Турция, където е останал пет дни. Заявява, че от Турция е влязъл на българска територия не по законоустановения ред през същия месец 2024 г.

По време на проведеното интервю гражданинът на С. заявява, че целта на пътуването му е била Република България, защото тук може да подаде молба за събиране на семейство. Твърди, че е живял в [населено място], обл. Д. А. и че от там е напуснал страната. Чужденецът споделя, че е женен за Хабса А. А. и че има четири деца. Уточнява, че родителите му, съпругата, децата му, четирима братя и четири сестри се намират в С.. Няма образование и е работил като земеделец и овчар. По думите му е отбил военната си служба от 1998 г. до 2000 г. в [населено място], С.. Обяснява, че е напуснал държавата си по произход, защото има война и условията на живот са лоши. Споменава, че живота там е труден, няма работа и се налага да работи дълги часове срещу ниско заплащане. Твърди, че има голямо семейство и разходите му не стигат за заплатата, която получава. По време на интервюто споделя, че иска да осигури бъдеще за децата си. Молителят разказва, че цялото му семейство живее в една стая. В интервюто си разказва, че е решил да дойде сам в Република България и да подаде молба за събиране на семейство. Уточнява, че в С. няма сигурност и ако се върне няма да има средства за храна. От Република България молителят иска да живее в спокойствие да се събере със семейството си.

При провеждане на интервюто чужденецът заявява, че не е имал проблеми с официалните власти, армията и полицията в С.. Твърди, че никога не е бил задържан, арестуван, съден или осъждан. Декларира, че е заплашван лично, но няма доказателства.

В хода на административното производство е приета справка от ДАНС с рег. № М – 1737 от 29.01.2025 г. В справката е посочено, че на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС, не са налице основания да се възрази да се предостави закрила в Република България на И. А. М., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

За преценката на основателността на подадената молба за международна закрила са изготвени справки на дирекция „Международна дейност“ в ДАБ при МС за изясняване на актуалната обществено-политическа обстановка в С..

С обжалваното в настоящото производство решение на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, на основание чл.75, ал.1, т.2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че:

-не са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на кандидата, тъй като той не е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по изброените в чл.8, ал.1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или

принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективният и обективният елемент за прилагане на цитираната правна норма.

-изложени са доводи за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл.9 от ЗУБ, тъй като жалбоподателят не прави твърдения за „смъртно наказание“ или „екзекуция“, а предвид установената фактическа обстановка се приема, че той не е бил принуден да напусне страната по произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорвания е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати процесуални нарушения.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съгласно чл.8, ал.4 от ЗУБ „преследване“ е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повтораемост.

В разглеждания случай жалбоподателят не излага твърдения, че е бил преследван по изложените по-горе причини. От установените по делото факти не може да се направи извод, че подобни обстоятелства са мотивирали жалбоподателя да напусне страната, т.е. към датата на приключване на устните състезания /чл. 142 АПК/ не може да се направи извод, че за жалбоподателя съществува основателен страх от преследване по описаните по-горе критерии, вкл. и поради описаните в жалбата факти.

Това е така, доколкото се установява, че жалбоподателят е напуснал страната на произход не поради опасността от такова преследване, а в търсене на по-добри условия на живот. В този смисъл следва да се ценят доказателствата във връзка с изявеното от самия него в интервюто, както и молбата за убежище.

В родината си като арабин не е имал проблеми с никого. Не е бил заплашван на основание на етническата или религиозна принадлежност в С.. Не е бил член на политически партии и организации, както и че не е бил задържан, арестуван, съден и осъждан от официалните власти в държавата си на произход.

Предвид изложеното следва да се направи извод, че лично жалбоподателят не е бил подложен на преследване по смисъла, посочен по-горе. Не се сочат, нито се доказват обстоятелства, въз основа на които да се направи извод в тази насока.

Ето защо настоящият състав, като извърши съвкупна преценка фактите в изложената от жалбоподателя бежанска история, счита, че не се установява наличието на предпоставките за предоставяне статут на бежанец. Не може да се приеме, че са налице предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, а именно – наличие на преследване, което да е от такова естество, че да има за последица нарушаване на основни права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повтораемост. В конкретния случай, не може да се направи извод, че това преследване покрива фактическия състав на чл. 8, ал. 4 ЗУБ относно изискването за достатъчно тежко преследване по своето

естество и повтаряемост.

Ето защо съдът намира, че не може да се направи безспорен и категоричен извод, че спрямо кандидата е осъществено преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от ЗУБ. Така установеното не попада в предметния обхват на предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

По отношение на извода за липсата на основания за прилагане на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ, съдът намира, че решението е издадено при правилно прилагане на материалния закон.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства – смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9, ал.2 от ЗУБ предвижда, че тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства. По силата на чл.9, ал.8 от ЗУБ хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

По отношение на предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ: тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

При изследване на териториалния обхват и степента на насилие в С. следва да се обсъдят представените по делото справки. Установява се, че страната е разделена на четири зони на влияние. Фронтите зони между тях са повече или по-малко консолидирани.

Следва да се съобрази справка с вх. № МД –02 –160 от 14.03.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно С., справка с вх. № МД –02 –194 от 03.04.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ (л. 81 по делото) относно С. и справка с вх. № МД –02 –262 от 19.05.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ (л. 79 по делото) относно Актуална обществено – политическа обстановка в С. (към 19.05.2025г.) приложени към писмените бележки на ДАБ от 30.06.2025г. В тях е посочено, че в резултат на предприета офанзива от бунтовниците, на 27.11.2024 г. групировката „Х. Т. ал Ш.“ предприема голяма офанзива в С., след което сформира временно правителство, а Б. А. напуска страната. На 13.03.2025 г. временният президент на С. - А. ал Ш., подписва конституционна декларация, в която се посочва, че ислямската юриспруденция е основният източник на законодателството, а не „основен източник“. С декларацията е уредено разделянето на властите и съдебната независимост, като се гарантират правата на гражданите, свободата на изразяване и свобода на медиите. След преглед на информацията, съдът приема, че настъпилите нови обстоятелства водят до положителна промяна в обществено политическия живот в С. и подобряване на ситуацията със сигурността. Летището в Д. функционира и няма пречка за завръщане в С. на чужденците, които са напуснали страната по време на режима на Б. А.. Страната се стабилизира и се връща към нормална работа на държавата и държавните институции. Има назначен премиер на преходно

правителство на С.. Много сирийци, намиращи се извън страната се завръщат в родината си, има голям обратен миграционен поток в посока С.. ВКБООН и партньорските организации увеличават хуманитарната помощ, за да осигурят потребностите на завърналите се сирийци.

В бюлетин на Върховния комисариат за бежанците на ООН се посочва, че считано от 08.12.2024 г., към 27 март 2025 г., 371 900 сирийци са се завърнали обратно в С., и общият брой на завърналите се сирийци от началото на 2024 г. е 732 700 души. Същевременно от 27.11.2024 г. насам около 926 000 вътрешно разселени лица са се завърнали в районите си по произход. По данни на вицепрезидента на Република Турция, след събитията на 8 декември 2024 г. 145 639 сирийци са се върнали доброволно от Турция в С.. ВКБООН поддържа ежедневно присъствие на гранично - пропускателните пунктове в цяла С., като наблюдава тенденциите за връщане и предоставя информация, вода и достъп до интернет. Три големи пункта са затворени, поради големите щети, които са им нанесени. Комисариатът продължава да предоставя помощ чрез своите обществени центрове. Към 03.04.2025 г. ВКБООН изчислява, че от 8 декември 2024 г. насам около 372 550 сирийци са се върнали обратно в С.. Новото временно правителство поставя акцент върху възстановяването на държавата, като основните приоритети включват борба с корупцията, съживяване на институциите, укрепване на икономиката и привличане на сирийски професионалисти.

На 13 май 2025 г. президентът на САЩ Д. Т. заявява, че ще разпорежи отмяна на санкциите срещу С., което ще проправи пътя за по-голямо участие на работещите в С. хуманитарни организации, улеснявайки чуждестранните инвестиции и търговията, докато страната се възстановява.

Желанието на сирийските бежанци, както и на вътрешноразселените сирийци да се завърнат е видно и от Изявление на Върховния комисар на ООН за бежанците на конференцията за С., проведена на 18 март 2025 г. в Б.. В изявлението е акцентирано върху осигуряването на международна помощ за завръщащите се, а не за забрана за връщане на сирийски граждани в страната им на произход.

Приетите по делото справки са изготвени в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз за убежището (бивше наименование Европейска служба за подкрепа в областта на убежището) за изготвяне на информация за страните на произход“.

Справките следва да се кредитират от настоящия състав. Съгласно чл.21, т.7 от Устройствения правилник на ДАБ, Дирекция „Международна дейност“ изготвя и актуализира аналитични доклади и справки за сигурните държави по произход, за кризисните райони и за бежанските потоци. Следователно посочените справки са изготвени от компетентен орган и в кръга на правомощията му. Справките представляват официални писмени свидетелстващи документи, удостоверяващи, че лицето, което е издало справките, при извършваната от него проверка е установило именно фактите, удостоверени в тях.

Съдът намира, че в посочените по – горе справки не се съдържа информация, която да опровергава изводите на административния орган, че жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. От справката не се установява в С. да съществува безогледно (безразборно) насилие. Не се установява то да достига до толкова високо ниво и съответно да се изисква по – ниско ниво на отделни елементи, за да се констатира съществени основания, въз основа на които да се смята, че цивилно лице, върнато на територията на страната си на произход, ще бъде изложено на реална опасност от тежки посегателства, изразяващи се в тежки заплахи срещу живота или личността му по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, респ. чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС.

Не се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на

Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07 и тълкувателно решение на Съда на ЕС от 30 януари 2014 г. по дело С – 285 / 12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011 / 95 / ЕС, които се преценяват във връзка с прилагането единствено на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Последната разпоредба гласи, че хуманитарен статут може да се предостави, ако съществуват тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Според мотивите на решението на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07, наличието на подобна заплаха по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращото въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице поради самия факт на пребиваване, е изложено на реална опасност да претърпи тежки и лични заплахи. Обоснован е изводът на административния орган, че не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, поради което искането за международна закрила и в тази част е неоснователно.

Съгласно чл. 9, ал. 5 от ЗУБ, хуманитарен статут може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществува реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там.

Съгласно пълзящата скала, посочена в т. 39 на решението на Съда в Л., в колкото по – голяма степен молителят съумее да докаже, че е конкретно повлиян от фактори, които имат пряко отношение към личното му положение, толкова по – слаба ще трябва да е степента на безогледното насилие за него. В т. 39 от тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07 е прието следното: В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. В конкретния случай жалбоподателят по никакъв начин не успява да докаже, че е конкретно поставен в ситуация на опасност. Липсва индивидуализация на заплаха срещу него.

Неотносими са данните за спорадични актове на насилие на общата обстановка в С. във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и предоставяне на хуманитарен статут. Ситуацията в С., вкл. и тази към датата на приключване на устните състезания вече не може да се определи като такава, че да води до опасност от тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

От обсъдените данни, както и ноторно известните такива на съда за ситуацията в С. може да се направи извод за значително подобрение на общественно-политическата обстановка - отварят банки и магазини, движението по пътищата се възстановява и се наблюдава значително по-малък брой въоръжени сили, а националната коалиция на сирийските опозиционни сили се е ангажирала да завърши прехвърлянето на властта към преходен управляващ орган с пълни изпълнителни правомощия, проправяйки пътя към свободна и демократична С..

Не са налице предпоставките за такъв статут и по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не заявява член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България. Личните, респ. икономическите мотиви на жалбоподателят да остане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е приел административният орган.

Същевременно се установява, че жалбоподателят е престоял известно време в Турция. Настоящият състав намира, че Турция следва да се третира като трета сигурна страна по смисъла на ЗУБ. Служебно известни са на съда фактите, които дават основание да се счита тя за такава. Така фактите по адм.д. № 11430/2024 г.; 9912/2024 г.; 9708/2024 г. на АССГ. Сирийските граждани, пристигащи в Турция имат възможност да се регистрират като бежанци, на цялата територия с изключение на няколко провинции. Като бежанец жалбоподателят би имал възможност да получи временна закрила от компетентните органи и под такава закрила не може да бъде връщан в страната по произход. Временната закрила включва право на престой до намиране на по-трайно решение, както и осигуряване на основни права и потребности.

Ето защо може да се направи извод за наличието на предпоставките на §1, т. 9 ЗУБ по отношение на Република Турция, а именно че жалбоподателят няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение /б.“а“/; той е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му /б.“б“/; б.“в“: не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; б.“г“: съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец; б.“д“ са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Едновременно с това се установява, че по отношение на кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл.9, ал.6 от ЗУБ, доколкото той не е заявил член на семейството му да има предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут в република България.

В процесния случай като е отказал да предостави на жалбоподателя статут на бежанец и хуманитарен статут, ответникът е постановил законосъобразен административен акт. Последното обуславя неоснователност на подадената жалба, която следва да бъде отхвърлена.

По така изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение е издадено при правилно прилагане на материалния закон, като административният орган е изложил подробни мотиви относно липсата на материалноправните условия за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорвания, съобразно фактите и обстоятелствата от личната и личната му история и въпроса относно сигурността в държавата по произход. Следователно не са налице отменителни основания по чл.146 от АПК за незаконосъобразност на административния акт и жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. А. М. гражданин на С., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] срещу решение № 2853 от 31.03.2025г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.